

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an : : : 20 cor.
 pe $\frac{1}{2}$ an : : : 10 :
 pe $\frac{1}{4}$ an : : : 5 :
 pe 1 lună : : : 2 :
 N-rii de Dumineacă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înșapăză.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un sir garmond; prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicație.

Astăzi abonamentele, căi și insertiunile sunt să se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 503.

Serioși neînțeleși nu se primește.

NECESSITATEA INTERNATELOR DE BĂEȚI.

De un timp încoace nădejdii veseli încoțesc în inimă a celor dintre noi, că prin bună și corectă creștere a tinerimii noastre vom să asigurăm soarta și norocul din viitor al națiunii române. Aceste nădejdii sunt legate de mișcarea pornită în mijlocul societății românești, ca să dea școală mână de ajutor în lucrarea cea grea a creșterii și fericirii tineretului nostru școlar. Mișcarea aceasta este pornita din marea îngrijorare, de care suntem cuprinși în fața invalimăzelii și stricaciunii morale, ce o vedem tot mai amenințător întinzându-se în siturile fragede ale tinerimii studioase începând dela școalele medii până sus la academii și universitate.

Nici odată mai mult de căt astăzi nu s'a arătat mai lămurit adevărul, că școala și familia trebuie să lucreze împreună mână în mână la creșterea tinerimii, la formarea caracterelor. Până acum la noi Români, cu puține excepții, sarcina de a se îngriji de creșterea intelectuală, morală și trupească a studențimii noastre gimnaziale și universitare a fost lasată toată pe umerii școalei. Si nu ne putem plănge până acum din gimnaziile românești a și răsărit o tinerime în toate privințele bine crescută chiar din școalele străine, gimnaziile și universitățile în butul tuturor curselor și uncititor dușmani, tinerimea noastră, multămăta calitate lor să se superioare a esit în generație sănătoasă și bine calificată.

Dar timpurile s-au înăspriți, șipotele s-au sporit și o atmosferă încarcată de baccili stricaciuni apăsa asupra întregelui societății. Astfel astăzi și tinerimea studioasă este expusă la curente bolnavicioase în măsură cu mult mai mare ca în trecut. Vorbind din inimă plină de mânhire și o mulțime de părinti, cari își trimit la distanțe mari

prin orașe băieți la școală. E grozav să auzi din graiul acestor părinți, la cătă jertfă materială, la cătă neliniște și supărare îl osănăște adeseori purtarea fililor lor îndepărtați! Si toată această nenorocita stare de lucruri este de acolo, că în ceea mai mare parte școlarii împrăștiați cu cuartirile lor prin suburbile orașelor nu au afară de școală îngrijiresi și supravegherea corăspunzătoare. Îi lipsește școalei indispensabilul ajutor al familiilor, afară de care nu-și poate îndeplini chemarea să după cum ea singură ar dori și precum cer cu tot dreptul părinților școlarilor.

Ajutorul acesta îl va avea școala atunci, când pretutindenea se vor înființa în apropierea ei seminarii, internate său alunee, în care studenții români să aibă ca într-o mare familie românească locuință și mâncare sănătoasă, și să aibă mai ales îngrijire și supraveghiere părintească.

Ca toate ideile sănătoase și de progres, astfel și ideia înființării de astfel de interne, la noi Români tarziu și cu greu se popularisează. E curios, că până când pentru școalele noastre de teologie și pedagogie existența seminarilor este un lucru de sine înțeles pentru studenții dela celelalte școale medii și superioare necesitatea internelor a fost până acum chiar desconsiderată. Dintre școalele românești numeroase și deosebite, Beiuș și Beiuș au norocirea de sprigi dușmanii, ce atâtă jertfe seceră în nul considerabil al internelor. A fost vrednicia Metropolitului Vancea, a Episcopiei Pavel și Goldiș, că până acum avem 2 interne gr.-cat. și unul gr. or. în care se cresc anual căte 400 de tineri. Celelalte căteva milii de școlari gimnașiaști români sunt în parte cea mai mare lăsată la voia întemplierii. Unit din părinți mai avuți sunăzați în familiile bune, poate pe la profesori (cercă se nu se preză cuvine)

și pentru întreținerea lor părinții trebuie să cheltuiască căte 5-600 fl. la an. Aceștia încă din gimnasiu se fac domnisi, cavaleri, imanuși, imbrăcați și încălțați totdeauna după moda cea mai nouă mai elegant și mai scump, decat profesorii lor. Aceștia ai ocazie a-și agonisi toate calitățile speculanților, de care găsesc destarea, cări cred, că cea mai mare lor bravură este să cheltuiască cătă nai multă bani storsă dela părinți tot după moda cea mai nouă, pe cale telegrafică. Nu-i vine omului să creadă că rafinerie, căte viajuri se îngrăndesc în cursul celor opt ani de studiu în susținutul acestor școlari. Iată sunt nevoiți a-și ucide trupul și a-și înveni în inima prin cuartirele ele mai nesănătoase, în societatea servitorilor și a altor elemente sociale, dela cări numai exemple de luna purtare nu pot luce. Soartea acestora este uneori neînchipuit de tristă după absolvarea claselor gimnasiale și vedem niște suflete ofilitate închise în trupuri nesănătoase. Când ajung la universitate, cred că nu place, că aceștia sunt urmașii Romei și că ei își săjunge vrednicii conducători ai națiunii.

Este o înșătă datorină națională și patriotică că să ne găsim odată săriș asupra acestei chestiuni de creere a tinerimii noastre să fie adaptată într-un mod să sporească și deținătorii de "totele" îspitele și de totușii Bihor și Beiuș au norocirea de sprigi dușmanii, ce atâtă jertfe seceră în nul considerabil al internelor. A fost vrednicia Metropolitului Vancea, a Episcopiei Pavel și Goldiș, că până acum avem 2 interne gr.-cat. și unul gr. or. în care se cresc anual căte 400 de tineri. Celelalte căteva milii de școlari gimnașiaști români sunt în parte cea mai mare lăsată la voia întemplierii. Unit din părinți mai avuți sunăzați în familiile bune, poate pe la profesori (cercă se nu se preză cuvine)

in spirit național. O tinerime română fără creștere națională românească nu poate forma viitorul dorit al poporului român. Trebuie deci să facem tot ce ne stă în putere și dela care nimenea nu ne poate opri, că școlarii români, cari învață la gimnaziile străine să aibă cel puțin în familie ocazie a se crește românește. Nimenea nu ne poate împedeca, că în toate locurile, unde tinerii nostri învață la școli străine să crească pe seama lor familiilor interne românești, în cari pe lângă locuință și mâncare bună, vorba, rugaciunea și cântarea românească, să fie stăpână în casă.

Înființarea de astfel de interne nu este un lucru așa de greu, cum poate multora li se pare. Din potrivă este lucru cel mai simplu și mai ușor. Cu 25-30.000 florini se poate ridica un internat de băieți, care să ofere adăpost comod la 50 de elevi.

Cam atâtă a costat ridicarea și arangiarea completă a internatului diecesan gr.-or. din Beiuș, care formează proprietatea diecesei Aradului. Acest internat, precum ne-am informat, se sustine singur pe sine din taxele destul de moderate ale elevilor, dintre cari 5 își au întreținere gratuită. Pe lângă o chivernisală bună s-ar putea face la un astfel de internat și o economie de căteva 5-6 florini anual, eventual s-ar putea da înțelegere gratuită la 5-6 elevi.

Exemplul diecesei aradene îl poate ușor imita și celelalte dieci române și astfel în scurtă vreme avese în toate părțile tot atâtea redit de apărare a tinerimii noastre în cître tuturor inimicilor văzuți și neutrăzi a creșterii sale fizice, morale naționale.

In Lugoj din nobilă și înșuflare națională a fărcitului Dr. Liviu Marcu încă să înființeze un asemenei,

PETRU CAZACUL.

DE

IOSIF POPESCU.

VII.

Tronul.

(Urmare).

Trecuseră câteva luni dela cele istorisite. Mari schimbări se făcuseră în Moldova. Sărmana teară bântuită de atâtaa nenorocirii ajunsese acum sără stăpân. Ce se întâmplat? O vom spune în câteva cuvinte.

Am lăsat pe Aron-Vodă în momentul, când a pornit în contra rebelilor. Era lucru natural ca Vodă, care adunase armata repede și în secret să fie gata mai curând, decât Ionașcu, numit de rebeli Bogdan-Vodă. Sărmanul Ionașcu, tot aștepta știri dela fidul său Lambru, și nu știa că pretinsul comis îl tradase partida de mult și-și primise în frunte răsplătită pentru acea lăptă mărșava. El sta dară pe lângă Răut înaintând încet, pe când bravi săi soldați așteptau cu nerăbdare să fie conduși la lupte și la prăz. Neresoluția tinelului conducător îl facea să murmură. Pârcălabul Orcheianul, care credea că lucrează în interesul Marii căutând a returna pe Aron, îndemna pe Ionașcu să plece.

— „Să mai aștepțăm,” zicea acesta, „aștept știri dela Iași.”

El tot aștepta îndzar. Cu toate acestea știrile nu întârziară. Vechile sale venirea întâio într'un susțin săi spună că Aron se apropiu cu trupe numeroase. Această știre avu efectul unei lovitură de trasnet. În primul moment Ionașcu își perdi capul și nu șiu ce să înceapă.

Din norocire Orcheianul era soldat încăruncit în lupte și știind că-i așteaptă pe toți, dacă vor fi învinși, își păstră săngele rece.

Soldații erau însuși și puțin a lipsit, ca să nu răsplătească lui Ionașcu întârzierea lui ne-explicabilă.

— „Suntem trădat!” strigau ei. Abia îl succese pârcălabul săi înștească.

— „Ea tă, Măria-tă,” zise el către Ionașcu, „unde am ajuns cu știrile dela Iași. Acum puțină speranță de victorie ie mai remâne. Cel puțin să ne vindem vieașa scump.”

— „Nu mă învinovă, pârcălab,” observă Ionașcu. „Întârzierea mea era motivată și el istorisii învoiala sa cu Lambru. În sfîrșit adăogă: „sau că acel servitor mă trădat, sau a murit pe neașteptate. Fie cum va fi, nu se va zice că Bogdan-Vodă nu și-a făcut datoria.”

Voină să-și repară greșeala. Ionașcu luă ultimele dispoziții pentru a resista lui Aron. Într-adevăr în tot arangeamentul său nu se vede nici urmă de tactice militare, dar nici Vodă nu era mai îscusit. Tot ce putea decide lupta era bravura și întâmplarea.

Cu toate acestea Aron înaintând cu precauție și aflând prin spionii săi pozițunea nefă-

vorbilă în care se află Ionașcu, se grăbi a ocupa unele înăltimi, care dominau trupele adversarului său. Aceasta însă nu putea să-i folosească toate avantajile oferite de teren.

Ionașcu însuși pe aii săi cu o cuvântare însocrată, în care le promitea răsplătită și privilegii în cas de victorie. Dar nu avea trebuință să încurgeze pe acești bravi luptători, ci mai mult să-i rețină, recomandându-le sănge rece. Era de altcum lucru natural. În rangurile rebeilor se aflau tot Moldoveni curați, cari se luptau pentru a-și scăpa țeara de ruină și de un țran. Puțin le păsa deocamdată cine va lua locul lui Aron; totul era să scape de el.

In armata lui Aron predominau străini: Unguri, Cazaci, Poloni cari se luptau cu speranță că vor face prăzi bune. Ce e drept Aron nici nu pregetase să le promită marea cu sare nu mai să învingă. De altă parte trupele lui Arcuera în numeri mari.

Abia se dede semnalul de atac, și adversari sa aruncă unii asupra altora cu o fură. Atacul îl deschise călăreții lui Aron, cari protejați de pușcași așezăți pe o înăltime, se repeziră asupra lui Ionașcu. Cavaleria acestuia îl întimpină dar era mai slabă și cu toată bravura sa trebui să se retragă. Atunci grăbi în ajutor pedestrima lui Ionașcu în șiruri dese, în frunte cu lăncile. — Călăreții se retraseră dinaintea acestuia zid nestrăbatut și făcură loc pe destrimea lui Aron. Cele două armate se ata-

8. Părinții trebuie să priveze neîntrerupt la creșterea copilului, care nu este să fie lăsat în seama doicelii sau numai servitorilor. Simbolul părintesc trebuie totdeauna viu în mintea copilului.

4. Când copilul începe să pricepe și să parinții îl vor insufla iubirea și respectul de către și de mamă, aducându-l în același timp la cunoștință și credință că pe lângă el este un părinte, mai mare și mai puternic, Dumnezeu care ţine pe toți. În legătură cu acestea și treptat vor invăța copilul să iubească și să respecte și pe creștorii, invățatorii și binefacătorii săi, precum și pe toți cei mai vesniici de către el, ori ce treaptă numai de omenie să fie.

5. Nu îl vor permite nici-odată și sub nici-n-cuvânt faptele rele său vorbele reprobabile de morală și de bunacuviință. Mărturile ce vor fi sălătăi și face vor fi cum păște; de asemenea pedepsile, cari nu vor fi cintă-odată aspre ci treptate și în raport cu greșeala.

6. Când copilul se va face mai mare, controla va fi îndreptată și asupra vieții afară din casă.

7. Părinții sunt datori a invățării copilului să fie cumpărat stringator, filantrop și cu curere și multă față de cel nevorbaș, și de inițiativă numele de binefacere. Il vor invăța preceptele Sfintei Evanghelii și respectul legilor.

8. Părinții vor mai deprinde copilul și vorbi la început numai limbă maternă, invățarea și cultivarea altor limbă poate să facă mai târziu.

9. Il vor invăța de asemenea să iubească pe semeni săi. Să iubească patria și o speră la nevoie și să-i aducă servicii cât vîrstă.

10. Pentru a însobi însă în toate acestea, întîi vor trebui să premeargă cu exemplu, să nu facă său să vorbească din ce spune să fie daunator copilului, și să iubească deoseuna în vedere că iubirea și respectul pot fi căutate său menșionate dacă nu sunt observate de amândouă parțile.

Premiu este 8 500 lei, în care suma se cuprind premiul autorului și cheltuielile de tipărire scrisului (de minimum 30 coale de tiraj general), 1.000 exemplare, din care 100 ai autorului și 200 ale Academiei.

Termenul de prezentare a manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1913.

Nota. — Manuscrisul concursului de sub numerii VII—XXVIII se vor prezenta anonime, purtând o desigură, care va fi reprodusă pe un loc sigilat, cuprinzând numele concurențului.

Academia își rezerva dreptul de a tări în publicațiunile sale lucrările ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

Manuscrisurile nepremiate rămân în colecția Academiei. — (Decis 6 Aprilie 1902).

Concurenții sunt obligați să arăta totdeauna în scrierile pentru care anume premiu prezintă lucrările la concurs.

NOUTĂȚI.

ARAD, 5 August n. 1902.

Regele Carol în Ischl. Din Ischl se dețină: Regele Carol Dumineca la 2 ore a soiut aci. L'au primit la gară Majestatea Sa Regele nostru; principelul Francisc Salvator, principelul bavarez George și principalele Dörrichstein, prim adjutanțul contele Paar, și primarul Wessinger. Regel-Francisc Iosif a salutat fără cordial pe Regel-Carol, apoi M. M. L. L. s'a dus la hotel „Elisabeta” unde Regel-Carol a fost primit de principesa Maria Valeria. De alungul drumului li s'a facut entuziasme ovații Domnitorilor.

Seara s'a dat în teatru în onoarea Regelui Carol reprezentări de gală. Regel-Carol în 6 l. c. va pleca de aci la Gastein.

Pungășii enormi. Krivácy se poate ascunde. După cum se anunță, ancheta ordonată de ministrul de interne, a descoperit pungășii enormi în administrația orașului Szabadka. Sumele defraudate se urcă la 1 milion 800 mil coroane.

Comisarii guvernului au constatat că registrele toate sunt falsificate și

funcționarii au operat pe întreagă scară a farădelegilor.

Ne mai pomenitele pungășii în orașul întreg în sensație enormă.

Colecte de bani cu documente false. Versați în astfel de întreprinderi numai neîntrecuți patrioți perciunăți pot fi. Poliția din Pesta a arestat pe agentul cu un trecut pătat Jacob Singer, chiar pe când aduna cu lista falsă bani pentru societatea Klotild. I-a săfăcut apoi perchiștie la locuința sa și i-a confiscat numeroase stampile false într-o carte stampila comitatului Maras, și al Arvel, apoi a căpitanului Budapeste și Presburgului. S'a dovedit, că sub numele fals de Dr. Anyán József, patriotul Singer, a adunat în luna trecută sume mari sub pretextul, că este încredințatul Reuniunii de binefacere pentru orb. Poliția a pornit cercetare și în contra concubinelui lui Singer, L. G. Ünhut, și în contra mamii acestuia văduva Rozenzweig, cari îi sunt complice. Traiască patrioții!

Un convențional la „Crucea Albă.” Nulta dies sine linea. Suntem fericiți și ne pot învăța toți ziaristii europeni. Caci în sezonul acesta mort nou în fiecare zi avem — sensație.

Alegerea de episcop. Luptă înainte de alegere. Luptă după alegere. Tragicul comic al vestitului Beles János. Scrisorile lui Beles János. Ziarul fericitului Episcop Goldiș. Beles Janos iterum.

Eată seria sensațiilor până în August.

La începutul lui August horocul nostru a deschis gura lui Váráhelyi László și cea a lui Bokán Szever, a muiat în protest condeul musulmán Schröder Béla, earaierul „taica Moise” părăsindu-și Tuscularul din mijlocul belților dela Curtici și-a ținut intrarea festivă în Arad, aducând cu sine doi saci mari plini cu manuscrise noi despre trădarea „îmbinată cu hunduire alias tragere în țapă a protopopului de pie memorie binemeritat și fără de voie pensionat, de Purcari George tras pe sfârșit Bocean Moise, tatăl fiului Bokán Sever”.

Trei haimali abia au putut duce sacii până în cafeneaua dela „Crucea Albă”. Aici apoi la orele 3 după amiază s'a adunat membrii naturali ai consiliului de spărare în contra binelui obștesc, anume „taica Moise”, președintele, Cuviosul Maglaș, notar (devenind adică confrate în mănăstirea Hodoș-Bodrog, a primit titlul de Cuvios), și domnul Teodor Ceontea, membru. Punându-și apoi toți trei ochelarii pe nas, au desfăcut sacii și Cuviosul notar a citit actele.

După ce taica Moise a declarat, că Ceontea e prost și Maglaș e de omenie, s'a primit unanim propunerea, ca Maglaș să redigieze un apel către poporul român provocându-l la revoluție în contra lui Russu Șirianu, care în loc să stea de vorbă cu „Controla”, umblă haimana prin Ocna-Sibiului. Această apel să poarte datul zilei de Sâmbătă și anume să fie datat: „La sfânta mănăstire a Hodoș-Bodrogului în ziua mucenicului Pantelimon anul al treilea dela a dintâi cădere a neamurilor și dela a doua cădere anul prim”.

Consultarea ar fi dăinuit poate până la ziua noaptea, dar văzând că oaspeții lui regulăți la vederea ciudatului triumvirat părăsesc cu grăbit terenul, nu știm ce a făcut, căci pe la 4 ore taica Moise a ridicat săduța, plătind lui Ceontea o cafea și lui Maglaș o țigară „kurta”.

Noi însă sfârșind prin telefonul secret de cele petrecute, numai decât am comandat table de fer pentru ferestrelor redacției și cu toții ne am imbrăcat în cămași de zile. Astfel așteptăm cu resignație apelul de Sâmbătă și rugăm și pe amicii nostri, să fie linistit, căci ce e scris în cartea sortii — scrie este.

Serbarea cântăreștilor germani. Săptămâna trecută s'a adunat la Graz (teara Staierului) membrul reuniunilor de cântări germane din toate țările și patru zile de acelui an au fost sărbători frumoase de înfrățire între frații de același sânge, despărțiti însă prin granițele politice. Au

fost adunați cu totul un număr de peste 12,000 de cântăreți, între cari numeroși reprezentanți ai Sașilor din Brașov, Sibiu, Sighișoara, Bistrița etc. Când au intrat în oraș, Sașii au fost acoperiți de florii și bucate legate cu panglici în colorile roșii-albastri, pe cari le aruncau damele din ferestre. Damele strigătoare Sașilor drept încurajare: „Hoch!” (Să trăiască!) „Nu vă lăsați!” „Luptați înainte!” și alte strigăte, ear din ferestre făfaiau batiste albe, cu cari săltau pe ceilalți cântăreți, dar când treceau Sașii, în loc de batiste făfaiau colorile Sașilor.

Mire de 90 ani — mireasă de 80 ani. În comuna Sculen (România) s'a casătoit acum de curând Teodor Munteanu cu Elena Teodorescu. Mirele e în etate de 90 ani, iar mireasa de 80. El se așeau dragi din tinerețe, dar soartea și împriușările nu i-au îngăduit să se căsătorească. Munteanu, de năcăz, că n'a putut juca pe cine să iubă, nici nu s'a mai însoțit, Elena s'a măritat și a rămas acum văduva. Mulți ani au trebuit să aștepte bineții oameni, până și-au putut zice: „El, acum nimic nu ve mai sta în cale, putem să fim unul al altuia înaintea sfântului star. Așa au și făcut. Cu fețele sărăcite le bătrânețe și cu frumusețea de odinioară veștează, dar tot eu dragostea cea vechiună pentru altul, și-au serbat zilele acelea nuata cel doi bătrâni.

IARTEA LITERARĂ.

**Câteva idei conducătoare
în viața noastră românească.***

De

Al. Lăpădatu.

Onorat Auditor!

Nu voi alerga la un refugiu retoric — re a căstiga ascultarea și bunăvoița D-Vastră — presentând aceste „Câteva idei conducătoare în viața noastră românească”, ca formeză titlul disertației mele de astăzi, ca având în sine farmecul nouății. Că, de sigur cea mai mare parte a Domnului Voastre, nu le vor auzi acum înțai-oară; ele se cern și se discern — de o ună bucată de vreme — în conborbiile tuturor acelor buni Români, cari își dă seamă de scăderile vietii noastre naționale, cari sunt că în mijlocul societății românești se plămădește — de present — o îndreptare spre bine și cari înțeleg că această îndreptare nu se va putea îndeplini, de atunci, când sufletul românesc se va libera din complecta desorientare în care se bate de decenii întregi, căstigând o unitate de vederi în scopul unei acțiuni unice, pe care orice neam luminat — mai cu eamă al nostru — trebuie să o iaibă ca în ultimă a desăvîrșită sale viață naționale.

Dar dacă, cum am zis, aceste câteva idei, ce vor urma, nu prezintă farmecul nouății și dacă sarcina mea se reduce numai la Viile prezente, pe căt voi putea maibine și mai clar într'un mănușnicu, totuși, socot din adâncă convingere, că ele trebuie să ne preocupe, cu deosebit interes, pe căt, căiții mai ales, cari, dacă vom fi oameni vredni, vom avea o bună parte de nuncă la viitoarea opera de regenerare națională — expresia, cum veți vedea, nu e exagerată — ce să întrezărește în viitorul cel mai apropiat; ele trebuie să fie nedesărtite de întreaga noastră fiză și să formeze în fel de „credo“, pe care să se clădească educația națională a poporului nostru; iunăi apropiindu-ni-le și lucrând pentru ele, îndrăguindu-le aspirațiunii viitoare, vor prinde legătura trainică în conștiința și înima noastră, astfel ca lupta pentru îndeplinirea acestor sfinte aspirații să poată purta cu convingerea, cu încăpăținarea, ce o dă credința nestăruță și nefățărită.

Socotesc, Onorat Auditor, că aceste sunt îndestulitoare motive, cari mă pot îndrepta pe mine, a Vă ruga să-mă dați puțini ascultare, îngăduială și bunăvoiță.

Vă cer mai ales bunăvoiță, pentru că trebuie să mărturisesc — îmi dau bine

seamă de slăbiciunea mea, de a nu Vă putea reda subiectul disertației, după cum s-ar cere și după cum aș dori însumi, inteligența și înșuflătirea D-Voastre într-o comunitate românești va îndeplini însă slăbiciunea mea.

S'apo... et voluisse satis est!

Acum, pe cale de a intra în desfașurarea subiectului, cred neapărat trebutor, de a spune mai întâi câteva vorbe asupra desorientării, în care ziceam că se află sufletul poporului nostru și asupra întreținerii renașterii a lui la o nouă viață națională.

Pentru acel care privește desfașurarea vieții poporului românesc, în toate privințele, în cursul celor 18 veacuri ale traiului său pe acest pămînt, un fapt prea caracteristic este la iveală: conservatismul său! Direct și indirect, supus atâtării influenței străine, cari tindeau să-l nimici și pe teren etnic, și social, și politic și și cultural, el, poporul românesc, s'a ținut tare, a șovăit uneori, dar n'a căzut niciodată. Si aceasta din cauza hotărîtelor sale tendențe — care a fost și trebuie să ne fie și nouă un principiu de viață, de a clădi totdeauna viața nouă pe cea veche, de a păstra o linie de continuitate în desfașurarea vieții sale viitoare, de a trăi pe baza unei tradiții de neam, care din moșii în strămoșii se coboară până la protopărinții neamului nostru, — până la Români. Această admirabilă continuitate de traiu s'a menținut până într-o două jumătate a veacului trecut, când, în graba noastră de a moderniza, am rupt-o de-odată cu trecutul; când, voind cu orice pret a ne însuși o civilizație, apuseană, am pus cruce și am îngropat o viață razimată pe tradițiuni seculare, care însă nouă ni-se parea nemai corespunzătoare duhului vremii și ne-am înălțat la o altă nouă, pe care, acum vedem bine, am ridicat-o pe nisip întocmai ca nesocotitul din parabolă.

(Va urma).

ULTIME STIRI.

Lupte în contra școalilor cingăților.

Paris, 4 August. — Depesez. — Eard din provinția vestesc știrea închiderii școalilor cingăților în departamentele Isere, Loire, Taru, Ardèche și Vaucluse. În mai multe comune poporul românesc au demonstrat încontra comisarului guvernului. În orașul Vienne comisarul guvernului a fost silit să se retragă fără să putea face datoria, în urma atitudinei amenințătoare a populației. În comuna Bonnet, vîrul generalului Miribel, a rupt de două ori sigilele oficioase de pe ușa școalelor, fiind pentru aceasta detinut.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barciu.

Insetiuni și reclame.

Intr-o bună familie română în Sibiu se primește

BĂIEȚI sau FETIȚE

din provincie, cari urmează la școală. Pe lângă limba germană și română se poate învăța și pianul.

Doritorii au să se adreseze Administrației noastre.

808 5-10

Stark Vilmos,

fabrică de cruci și

atelier de sculptat în peatră
în Arad.

Colțul Calei Archiducele Iosif și al străzii Mureșului, (casele Fodor și Reisinger).

In SEGHEZEN Calea Kossuth Lajos.

Prin săptămâna comandelor de cizmarită în peatră, în cele mai mari dimensiuni, cu deosebire tot soiul de statui, de la cea mai simplă cruce de mormânt până la cel mai cu artă într-un monument, cripte familiare, stâlpi comemorativi, table comemorative, etc.

816 1-2

Mare deposit de cruci de peatră, de granit marmoră, de var, și din orice material dorit.

Calitate excelentă și prețurile cel mai mic.

*) Conferință întărită la Societ

Cel mai placut și cel mai bun preparat pentru vărsarea părului este

MELANOGENE

de coloare neagră și brunetă. — În timp de câteva minute prin acest excelent și nestrăicios preparat se pot vărsa în coloare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această coloare e permanentă și nu se poate deosebi de coloarea naturală; nu se măreste și nu se poate spăla niciodată cu apă caldă.

E nestrăicios și întrebantarea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 80 fileri. Preparatul, care

face părul blond,

ori-cărui păr, în câteva minute, îl da atât de placuta coloare blondă, aurie, în coloarea inului, cenușie sau de ori-ce coloare dorită, fără ca să atace părul. — Prețul: o sticluță 1 cor., o sticla mare 2 coroane.

Poftiți și cu atențune la marca de patentă!

TEA HAJDU

este un preparat probat în nenumărate cazuri pentru boala de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel mai bun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelor, în contra tusei măgărești, flegmozii, în contra tuturor boalelor de pept; în contra imbolnăvirilor de gât, laringe, plămâni, în contra respirației grele, a boalei de pept și a astmiei etc.

Prețul: 50 fileri.

698 - 29

SPIRIT CONTRA REUMEI

(spiritul »Mankos«)

se vinde în preț de 1 coroană.

S-a dovedit că un preparat excelent în cazuri de boale de: reumatism, de cangreană, amortirea mușchilor, dureri de nervi, de crucea spinării, de jorghiuri, paralizie, amorteașa de mușchi și vine, precum și pentru inviorarea pielei etc. La slăbire din pricina bătrâneței, brecum și la oboseliile turistilor, înainte și după ture mult lungi, ajută mult prin ungerea (frecantea) cu acest preparat (numai în exterior). S-a probat în cazuri nenumărate.

Gutori FÖLDES KELEMEN,

apotecă și laborator chimic

Telefon 111.

în AKRAD.

Telefon 111.

HARMONICI și ARISTOANE

din cele mai renomate fabrici.

Vânzarea în detaliu cu prețurile fabricii.

Harmonica Nr. 1 calitate superioară cu 3 burdufuri, 10 clape, claviatură deschisă, foile legate de jur împrejur cu nickel, 2 registre și 2 basuri. Prețul 10 cor. 75 fileri. — Aceeași harmonica însă cu 2 registre și 1 tremolo 12 cor. 75 fileri.

Harmonica Nr. 2 calitate extrafină, lemn de mahagoni, tonuri de oțel, 10 clape, claviatură deschisă, clape aurite, 2 burdufuri, foile legate la colțuri cu nickel, 2 registre, 1 tremolo și 2 basuri. Prețul 14 cor. 75 fileri. — Aceeași harmonica însă cu 2 registre 17 cor. 75 fileri.

Harmonica Nr. 3 cu 19 clape în două rânduri, 3 burdufuri, 4 registre, 4 basuri, 4 tonuri de oțel. Prețul 19 cor. 75 fileri. — Metodă practică cu ajutorul căreia poate învăța ori-cine să cânte imediat cu harmonica. Prețul 75 fileri. Această metodă conține 28 cântece, din care sunt 6 românești. NR. Transportul costă la ori-care harmonica 85 fileri.

Ariston perfectionat cu note de metal. Mărimea Nr. 1: lungimea 34 cmtr., lățimea 26 cmtr., înălțimea 19 cmtr. costă împreună cu 8 note 23 cor. 75 fileri. — Mărimea Nr. 2: lungimea 37 cmtr., lățimea 35 cmtr., înălțimea 17 cmtr., împreună cu 6 note 35 coroane. — Adaus împreună cu porto 1 cor. 25 fileri.

Instrumente musicale cu cari ori-cine,

— chiar și copil începând de 5-6 ani, —

poate să cânte imediat

cele mai frumoase cântece, fără a avea cea mai mică idee de note sau muzică. — Nr. 1 Piston 3. — cor. — Nr. 2 Clarinet 2.75 cor., adaus pentru porto 58 fileri, cu care 38 cântece, din care 12 sunt românești. La nemulțumire se înăpolază imediat banii. — Se expediază cu ramburs sau contra-mandat postal trimis înainte.

Nr. 1 Nr. 2

Aparat de ras

ori-cine se poate rade cu cea mai mare siguranță fără a se tăia

Acest aparat este cel mai nou, cel mai solid și cel mai practic din care se afiază în comerț. — Prețul aparatului împreună cu cureaua de ascuns și toate accesoriile necesare este cor. 8.75. Porto costă 85 fileri.

Mașină de tuns ultimul model, sistem francez, cu care ori-cine poate tunde fără nici o practică. — Prețul mașinelor complete este cor. 10. — Porto costă 85 fileri.

La nemulțumire se înăpolază imediat banii. — Se expediază cu ramburs sau contra-mandat postal trimis înainte.

Singurul depositar pentru Austro-Ungaria și străinătățile: 38 12-50

SAMU LINDENBERG, Budapest, H. cima-uta nr. 21/D.

Cruce după electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, impedeșcă circulației sângelui, anemie, ameliți trăitorii de ureche, bătăile de înimă, zgârciuri de înimă, senzația de suflare, zgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mână și picioare, reuma podagră iecigasă, adularul în pat, influență, în somnia epilepsia circulația neregulată.

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală și medicul se vindecă prin electricitate. Însușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenește binefăcătorul curent, când pe deosebit se vindecă cu succese boalele aflocației, cari pe de altă parte e cel mai bun remediu contra imbolnăvirilor.

Deosebită atenție e a se da împrejurării că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se afiază atestate în toate pările lumii cari prețuiesc cu mulțumire învenția mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca îl se retrimită banii.

Unde ori-ce incercare să a constatază zădarnică, rog a proba aparatul meu. Attag atenția P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confundă cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficioz oprit fiind nefolosit, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetică o recomandă indeosebi.

624 - 98

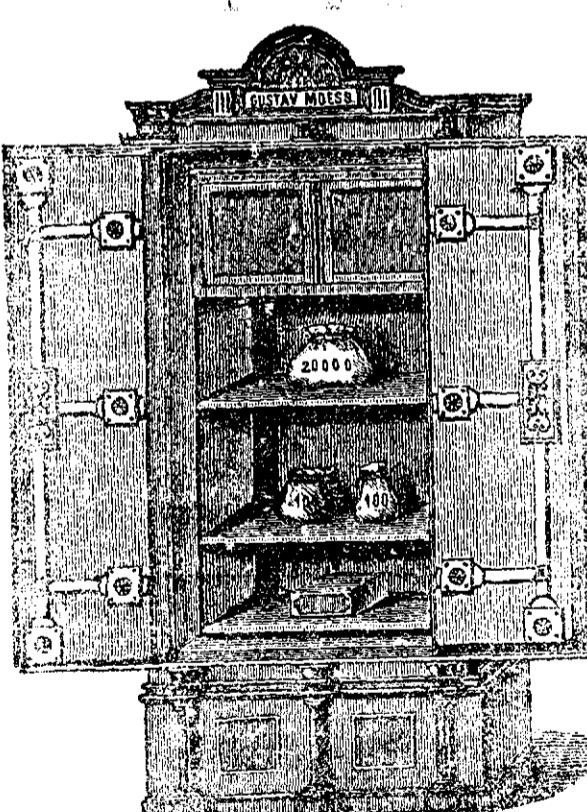
Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburi care nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centrul și locul de vânzare pentru țara și străinătate e:

Albert Müller, Budapest, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

Fabrică de Casse.

Subscrise imi iau voie a face atent p. t. publicul, că în atelierul meu se construiesc

Casse de fer

obișnuite, din cel mai solid material, sigure contra focului și spargeret.

Casse-Panczer

pentru banchi, construite din cel mai veritabil oțel.

Ori-ce spargere e absolut posibilă fie cu ori-ce instrum. anume moștenit pentru scopul acesta.

Garantez pe deplin că în termen de 24 ore aceste Casse nu se vor putea găsi.

Rog deci On. public, care are trebuință de Casse de fer, să mă onoreze cu increderea și cu comandele sale, asigurându-l că va fi deplin satisfăcut.

Pentru biserici și comune liferez Casse pe lângă solvire în rate după învoială.

Instalare de lumină Atycelen.

Lista prețurilor gratuit și franco.

Corespondență în toate limbile patriei.

Cu distinsă stima

GUSTAW MOESS,
fabrică de casse
Sibiu, strada Poplăcei-mări nr. 8.

780 - 12